

ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบันเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

Study to Characterization of desirable by KMITL's Identity

Case study : Faculty of Information Technology, KMITL

นางดาระภา ศิริสันติสัมฤทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 392 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้หลักความน่าจะเป็น วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากตารางสำเร็จรูปของเฮนเดล ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตรวัดอัตราส่วน (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีข้อความคำถาม ประกอบด้วย คำถามเชิงนิมิต (+) และข้อความเชิงนิเสธ (-) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การเปรียบเทียบคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมแต่ละด้านของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี สถิติที่ใช้ทดสอบ ด้วยวิธี F-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ในภาพรวมนักศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่รู้ และสู้งาน(ความเพียรพยายาม) อยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับค่อนข้างดี (\bar{X} = 3.98, S.D=.44) ด้านการใฝ่รู้ อยู่ในระดับค่อนข้างดี (\bar{X} = 3.56, S.D=.41) และด้าน สู้งาน (ความเพียรพยายาม) อยู่ในระดับค่อนข้างดี (\bar{X} =3.54, S.D=.45)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำแนกตามชั้นปี พบว่าในภาพรวม นักศึกษาทุกชั้นปี มีพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันด้วยความเชื่อมั่น 95%

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, อัตลักษณ์, นักศึกษา

ABSTRACT

The objectives of research were to study Characterization of desirable by KMITL's Identity : Case Study in Faculty of Information Technology, KMITL. and study to comparison were the student's behavior 3 factors by classification of year. The sample groups consists of 392 undergraduates in the academic year 2013 by selection sample size of Dawin Hendel Table at confidence level 99%. Measure is the questionnaire 5 rating scale. Include by, positive questionnaire (+) and negative questionnaire (-). Statistic analysis use to frequency, percentage, average and standardized deviation, F-test, analysis of variance ANOVA

The research results were as follows:

1. Characterization of the student's behavior 3 factors at high level. Such as, The student's behavior to honesty at high level (mean \bar{X} =3.98, S.D=.44), Enthusiasm at high level (mean \bar{X} =3.56, S.D=.41), and Diligence at high level (mean \bar{X} =3.54, S.D=.45).

2. The results to comparison were the student's behavior 3 factors by classification of year. No difference at confidence level 95%.

Keywords : Characterization of desirable, Identity, student

ความสำคัญและความเป็นมา

เป้าหมายการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามแนวคิดและหลักการ การพัฒนาคนไทยยุคใหม่ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา โดยผ่านกระบวนการ การจัดการศึกษา ให้เป็นคนที่มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง ตั้งใจ มีความสามารถ ในการประกอบวิชาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2554 [1] ที่อยากเห็นคุณภาพของคนไทยตามที่สังคมคาดหวัง กรอบแนวทางการพัฒนาจึงใช้กรอบแนวคิดของเรื่อง “ความรู้ ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม” หรือยึดคุณธรรม นำความรู้ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาที่จะวางแนวทางหรือกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาระดับสูงและเพิ่มพูนสนับสนุน ส่งเสริม ให้มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพ ทักษะด้านอื่นๆ นอกเหนือไปจากความเข้มแข็งทางวิชาการ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะหล่อหลอมหรือการปั้นแต่ง ให้คนหนึ่งคนถึงพร้อมด้วยความรู้และทักษะและเป็นกลไกสุดท้ายในการผลิตกำลังคนระดับสูงเพื่อเข้าสู่สาขาวิชาชีพต่าง ๆ เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการส่งมอบทรัพยากรมนุษย์ ออกไปปรับใช้สังคมและประเทศชาติ อันจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ ดังนั้นทุกสถาบันการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการจัดการคุณภาพของผลผลิต และปฏิรูประบบการศึกษาของตนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความคาดหวังของประเทศคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คำว่า “อัตลักษณ์” ได้ถูกนำมากล่าว [2] ในคู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม โดยให้คำจำกัดความหรือความหมายว่า อัตลักษณ์หรือคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและการกำหนดแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องเพื่อบรรลุ

เป้าหมาย ซึ่งกระบวนการที่ได้นำมาเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษาต้องมีการสร้างระบบการมีส่วนร่วมทั้งบุคลากร นักศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีภารกิจหลัก ผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับปริญญาตรี-โท-เอก พัฒนางานวิจัย และนำองค์ความรู้ทางวิชาการและผลงานการวิจัยออกไปช่วยเหลือสังคม และยังมีส่วนที่จะต้องช่วยประเทศชาติในการเป็นกลไกที่จะส่งเสริม สนับสนุน การรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้สืบไป

อย่างไรก็ตาม นโยบายในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะเป็น “คนเก่ง” ที่มีความเข้มแข็งทางวิชาชีพ เฉพาะทางในหลากหลายสาขาวิชาแล้วนั้น การพัฒนาด้านคุณลักษณะการเป็น “คนดี” ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นคนดี โดยการกำหนดแนวคิดเพื่อเป็นความคาดหวังให้เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน ด้วยความเป็นตัวตนในคุณลักษณะของ “ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ สู้งาน” ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การส่งเสริมและการพัฒนานักศึกษาหรือผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมนั้นตามแนวทางนั้น อันที่จริงแล้ว นักศึกษา มีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่รู้ และการสู้งานสอดคล้องกับความคาดหวังมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา ด้านซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่รู้ และสู้งาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามชั้นปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ พฤติกรรมของนักศึกษาด้านความซื่อสัตย์ การใฝ่รู้ และสู้งาน

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงประสงค์

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาคูณลักษณะเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี เฉพาะคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สมมุติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาแต่ละชั้นปีมีพฤติกรรมต่อลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

หรือ สมมุติฐานทางสถิติ

$$H_0 = \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 \text{ (ไม่แตกต่างกัน)}$$

$$H_1 = \text{มีอย่างน้อย 1 คู่ที่แตกต่างกัน}$$

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 452 คน

2. กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 392 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเชิงพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต การใฝ่รู้ และสู้งาน(ความเพียรพยายาม) ประกอบด้วย ข้อคำถาม เชิงนิมาน (+) และข้อคำถามเชิงนิเสธ (-) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดอัตราส่วน (Rating scale) 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้ ข้อคำถามเชิงนิมาน (+) ความหมาย

5 คะแนน ทำเป็นประจำ

4 คะแนน ทำบ่อยครั้ง

3 คะแนน ทำนานๆครั้ง

2 คะแนน ไม่ค่อยได้ทำ

1 คะแนน ไม่เคยทำ

ข้อคำถามเชิงนิเสธ (-) ความหมาย

1 คะแนน ทำเป็นประจำ

2 คะแนน ทำบ่อยครั้ง

3 คะแนน ทำนานๆครั้ง

4 คะแนน ไม่ค่อยได้ทำ

5 คะแนน ไม่เคยทำ

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเป็นดังนี้

4.51-5.00 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก

3.51-4.50 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับค่อนข้างดี

2.51-3.50 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

1.00-1.50 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ดี

คุณภาพเครื่องมือ

คุณภาพเครื่องมือผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Validity) มีค่า I.O.C เท่ากับ 1 และความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรแต่ละด้านดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ .59 ด้านการใฝ่เรียนรู้เท่ากับ .63 และด้านสู้งาน (ความเพียรพยายาม) เท่ากับ .72

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์แต่ละด้านโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของนักศึกษา แต่ละด้านจำแนกแต่ละชั้นปี โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ด้วยวิธี F-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA)

อภิปรายผล

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง มีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม เชิงพฤติกรรม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างดี สอดคล้องกับ ผลสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตของ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงระหว่างปีการศึกษา 2551-2554 อยู่ในระดับค่อนข้างดี [3] อาจสรุปได้ว่า ผลการศึกษาวิจัยพฤติกรรมของนักศึกษาสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ความคิดเห็นของผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิต จากมุมมองภายในและมุมมองจากภายนอก นักศึกษาและบัณฑิตของ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีพฤติกรรมในคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างดีแม้ระดับของค่าเฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตาม [4] ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า นักศึกษา อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ [5] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบัน อุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับสูงเช่นกัน อาจพอกกล่าวสรุปได้ว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษามีระดับ ของการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมสอดคล้องไปใน ทิศทางด้วยกันแม้ว่ามุมมองในการศึกษาวิจัยจะแตกต่างกัน บ้าง อย่างไรก็ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสถาบันเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน ในลักษณะ 3 ประการนั้น ผลการศึกษาคุณธรรม จริยธรรม เชิงพฤติกรรมในภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างดี ที่ต้องได้ รับการส่งเสริมและสนับสนุนและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาจเป็นเพียงพื้นฐาน ในการพัฒนาต่อยอดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ปัจจัยต่างๆที่จะพัฒนาทักษะ ความคิดและการดำเนินชีวิต เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก เพื่อสร้างความตระหนัก ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา ให้มากขึ้น เช่น แผนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ควรมี ความชัดเจนเป็นรูปธรรม และกิจกรรมหรือรูปแบบควรมี

ความสอดคล้องกับความต้องการที่สถาบันจะส่งเสริมให้ พัฒนาให้กับนักศึกษามากขึ้น กระบวนการณรงค์หรือย้า ทำอย่างต่อเนื่อง และควรเลือกรูปแบบของกิจกรรมที่จะ ส่งเสริมในแต่ละด้านให้เหมาะสมหรือสอดคล้องและ วัดเป้าหมายให้ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้มีอุปการะคุณ หลายท่าน ได้แก่ รศ. ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, ผศ. ดร. กาญจนา บุญภักดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. และ อาจารย์เยาว์ที่ ร้อยตรี ศักย์ชัย เพชรสุวรรณ อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิษณุโลก ซึ่งทั้ง 3 ท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ร.ศ. ดร.จันทบูรณม์ สลิตวิริยวงศ์ คณบดีคณะเทคโนโลยี สารสนเทศ สจล.ที่ได้สนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ในการ ทำวิจัย นายชนชาติ วิวัฒน์ภูติ นายกลโมสรนักรศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี
- [2] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2555).คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ สาม(พ.ศ.2554-2558) จ.สมุทรปราการ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.
- [3] ส่วนแผนงาน. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.รายงานความพึงพอใจคุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้ บัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2551,2552,และรุ่นปีการศึกษา 2554. :[ออนไลน์] <http://www.kmitl.ac.th/plan-div/> เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2557.

- [4] จุรีพร กาญจนการุณ.(2552).งานวิจัยเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม.ปีที่1 ฉบับที่ 1(ม.ค.-มิ.ย.52) หน้า 96-109.
- [5] อรพินทร์ สันติชัยอนันต์.(2549).การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.วิทยานิพนธ์สาขาการอุดมศึกษา.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประวัติผู้เขียน

นางดาระกา ศิริสันติสัมฤทธิ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เทียบเท่า ข้าราชการพิเศษ
ปริญญาโท : สาขาวิจัยทางการศึกษา ม.รามคำแหง (2553)
: สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2551)

ประวัติการทำงาน

: เคยดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สจล. (13 ปี)